

Magisterprüfung im Hauptfach am 16.8.2010
Sprachen und Kulturen des neuzeitlichen Südasiens
(240 Minuten: 4 Stunden)

1. Übersetzen Sie den folgenden Text; Sie können ein bengalisch-deutsches oder ein bengalisch-englisches und ein englisch-deutsches Wörterbuch verwenden. (Quelle: S. 312, leicht bearbeitet, von মানব বন্দোপাধ্যায়: “ভাষার রাজনীতি ও সংহতি”, in: বঙ্গ সংস্কৃতি : সংহতির ঐতিহ্য সম্পাদনা নীতীশ বিশ্বাস, মুকুলেশ বিশ্বাস। কলকাতা: ঐক্যতান গবেষণা সংসদ ১৯৯৫, পৃঃ ৩০৮-৩১৩). 37

বাম গণতান্ত্রিক শক্তিকে দাবিয়ে প্রভুত্ব অর্জন করবার জন্য সাংস্কৃতিক সাম্রাজ্যবাদ বাম-গণতান্ত্রিক শক্তির নিজস্ব রাজনৈতিক ভাষাকেই দৃবিত করে দেয় এবং পশ্চিমী শক্তির অপরাধমূলক অভ্যাস-ভঙ্গি-অনাচারের প্রতি সাধারণ মানুষকে আসক্ত করে তোলে। '৮০-র দশক থেকেই ওরা বাম-গণতান্ত্রিক শক্তির মৌল ধারণাগুলিকে আত্মসাৎ করতে থাকে, তাদের সারাংসার ফোঁপরা করতে থাকে এবং প্রতিক্রিয়াশীল মালমশলা দিয়ে শূন্যস্থান পূরণ করতে থাকে। এরপর, ওরা লাগাতারভাবে, মুক্ত বাজার-অর্থনীতি, পুঁজিবাদ পুনরুজ্জীবন ও অসাম্য-বৈষম্যভিত্তিক সমাজের সমর্থকদের ‘সংস্কারক’ বা ‘বিপ্লবী’ বলে, এবং তাদের বিরোধী শক্তিকে ‘রক্ষণশীল’ ছাপ মেলে দেয়। এইভাবে, তৃতীয় বিশ্বে সৃষ্টি হয় রাজনৈতিক ভাবাদর্শ-গত সংশয় ও রাজনৈতিক শক্তির এলোমেলো বিন্যাস – যার পটভূমিতে দাঁড়িয়ে, সাম্রাজ্যবাদীদের চাহিদা মতো, জন ও বাম পন্থাকে অর্থহীন পরিভাষা বলে ভাববার ও যে-কোন মতাদর্শকে মৃত/অচল বলে ধরে নেবার প্রবণতাটা বেড়ে যায়।

Übersetzungshilfen: সাংস্কৃতিক = kulturell. – তোলা zeigt den Zustandswechsel an. – ওরা bezieht sich wohl auf die Vertreter des সাংস্কৃতিক সাম্রাজ্যবাদ. – সারাংসার = সার থেকে সার bzw. সারের সার. – মালমশলা wird auch মালমশলা geschrieben. – লাগাতার = लगातार (Adjektiv). – -বাদ = -ismus. – Zu পূর্ন siehe ggf. unter পূর্ন. – ভিত্তিক = basierend auf. – ভাবাদর্শ hier = Anschauungsweise, Denkart, Einstellung o.dgl. – -গত = bezüglich. – মতো = মত (Transliteration: mata). – বলে = als. – যে-কোন ist adjektivische Entsprechung zu den Pronominalformen যে-কোনজন und যে-কোনটি (auch কোনো) – মতাদর্শ = मतवाद. – ধরা hier = annehmen, ansehen.

2. Übersetzen Sie den folgenden Text; Sie können ein bengalisch-deutsches oder ein bengalisch-englisches und ein englisch-deutsches Wörterbuch verwenden. (Quelle: S. 47 von বনরুদ্দীন উমর: যুদ্ধপূর্ব বাংলাদেশ। ঢাকা: আফসার ব্রাদার্স ১৯৯৮). 37

একথা স্বীকার করার উপায় নেই যে, আমাদের দেশের বৃহত্তর জনগণ কৃষক-শ্রমিক মধ্যবিত্তের চিন্তা-ভাবনা জীবন-যাপন এখানে মোটামুটিভাবে ধর্মীয় এবং সাম্প্রদায়িক মূল্যবোধ ও পরিবেশের দ্বারা অনেকখানি গঠিত। এ কারণেই রাজনীতিক্ষেত্রে শোষকের দল ধর্মের জিগির তুলে নিজেদের কার্যকরী স্বার্থ ও সুবিধাবাদকে জিবে রাখতে চায়। একদিকে একথা যেমন সত্য তেমনি অন্যদিকে আবার স্বীকার না করে উপায় নেই যে, এদেশের জনগণ গণতান্ত্রিক আন্দোলনের মাধ্যমে রাজনীতিগতভাবে ধর্মের উপরে উঠে নিজেদের কর্মসূচি নির্ধারণ করার ক্ষেত্রেও অনেকদূর এগিয়ে গেছে। তাদের এই যাত্রা শুরু হয়েছে পাকিস্তান প্রতিষ্ঠার পরই ১৯৪৭-৪৮ সাল

थेके। सेई थेकेई एदेशेर राजनीतिके साम्प्रदायिकतामुक्त करार जनो जनपथ अविरामभावे संग्राम करे एसेहे। कजेई नामपही राजनीति तो दूरेर कथा, निम्नतम गणतांत्रिक आन्दोलनउ संभव नय यदि ना सेई आन्दोलन सम्पूर्णभावे साम्प्रदायिकताके परिहार उ वर्जन करते सकम हय।

Übersetzungshilfen: बृहत्तर hier = meluehtlich. – सांख्य hier = feudal. – मूलबोध hier = Wertung, Wertmaßstab, Wertesystem. – Statt अनेकबानि कौन्ते hier auch अनेकटा stehen. – Zu पठित siehe ggf. unter पठेन. – क्रिये = क्रियेरे bzw. क्रिइहे. – -गतभाव - in ... Hinsicht. – उर्षे hier = über. – कर्मसृष्टि = Programm, Handlungsablauf. – एगिये ist von एगन. – दूरेर कथा = geschweige (denn). – निम्नतम ist die Superlativform von गिय.

3. Übersetzen Sie den folgenden Text; Sie können ein hindi-deutsches oder ein hindi-englisches und ein englisch-deutsches Wörterbuch verwenden. (Quelle: S. 7, leicht bearbeitet, von सैयद असद अली: व्यावहारिक उर्दू-हिन्दी शब्दकोश। दिल्ली: राजपाल २०१०). 26

तजरखे से देखने में ऐसा आया है कि नई पीढ़ी भी उर्दू शब्दों, मुहावरों और साहित्य को सुनकर पूरी तरह अपनी दिलचस्पी का इजहार तो करती है लेकिन क्योंकि उर्दू भाषा से अपरिचित है इसलिए बस दिल मसोस कर रह जाती है। बहरहाल जिंदगी में अदबी महफिलों में उठ-बैठ के लिए जरूरी है कि रोजमर्रा की बोलचाल को और खूबसूरत बनाया जाए, इसलिए उर्दू के अलफ़ज़ के सही-सही तलाफ़ूज़ या उच्चारण और सही महलब को जानना बड़ा जरूरी है। यह शब्दकोश आज की शौकीन पीढ़ी के उन लोगों के लिए भी उपयोगी होगा जो इसकी सहायता से साधारण बातचीत से लेकर महफिलों, मुशायरों, सिनेमा के चुस्त वाक्यों, नाटकों या हिन्दी में लिप्यंतरित उर्दू साहित्य का सहज रूप से आनंद ले सकते हैं।

Übersetzungshilfen: दिलचस्पी = Interesse; Gefallen. – उठ-बैठ = उठना-बैठना. – यह शब्दकोश: Es handelt sich um das Vorwort zu einem Urdu-Hindi-Wörterbuch. – Zu से लेकर siehe लेना. – लिप्यंतरित = in eine (andere) Schrift überführt; transliteriert.